

KAIGU PURVA REKULTIVĀCIJAS PLĀNS KLIMATA PĀRMAIŅU KONTEKSTĀ

LU 75. Zinātniskā konference “Kūdra un sapropelis –
ražošanas, zinātnes un vides sinerģija resursu efektīvas
izmantošanas kontekstā”

Uldis AMERIKS

SIA Laflora valdes priekšsēdētājs
Latvijas Kūdras asociācijas padomes priekšsēdētājs

Kaigu purvs kartē

LAFLORA

Kūdra prasīgiem dārzkopjiem!

Laflora darbības koncepts

Kvalitātes kontrole visā ražošanas ciklā

- **Inovācijas** un **izpēte** rekultivācijas metodēs
- **Rekultivācija** izstrādātajā purva platībā
- CO2 ierobežojoši pasākumi
- KRASS sertifikācija

ATBILDĪGA
UN
EFEKTĪVA
KŪDRAS
IEGUVE

- Kūdras purvu platību **apgūšana**, saskaņā ar novērtējumu par paredzētās darbības ietekmi uz vidi
- Frēzkūdra
- Grieztā kūdra

VIDE

LAFLORA

RAŽOŠANA

- Modernizētas ražošanas iekārtas

PRODUKCIJA
AR
PIEVIENTOTO
VĒRTĪBU

- Kūdras substrātu **ražošana**, saskaņā ar kvalitātes atbilstības, novērtēšanas un tirdzniecības noteikumiem,

MĒRĶIS

- Pielāgošanās globālajām tendencēm (klimata pārmaiņas)
- Resursu efektīva izmantošana
- Saimnieciski pamatotas un vidi saudzējošas ražošanas formas

VĪZIJA

Kūdras resursa efektīva izstrāde ar ietekmi uz vidi mazinošiem vai kompensējošiem paņēmieniem.

STRATĒGIJA

Pārmaiņas nozarē
(likumdošana, klimata
pārmaiņas)

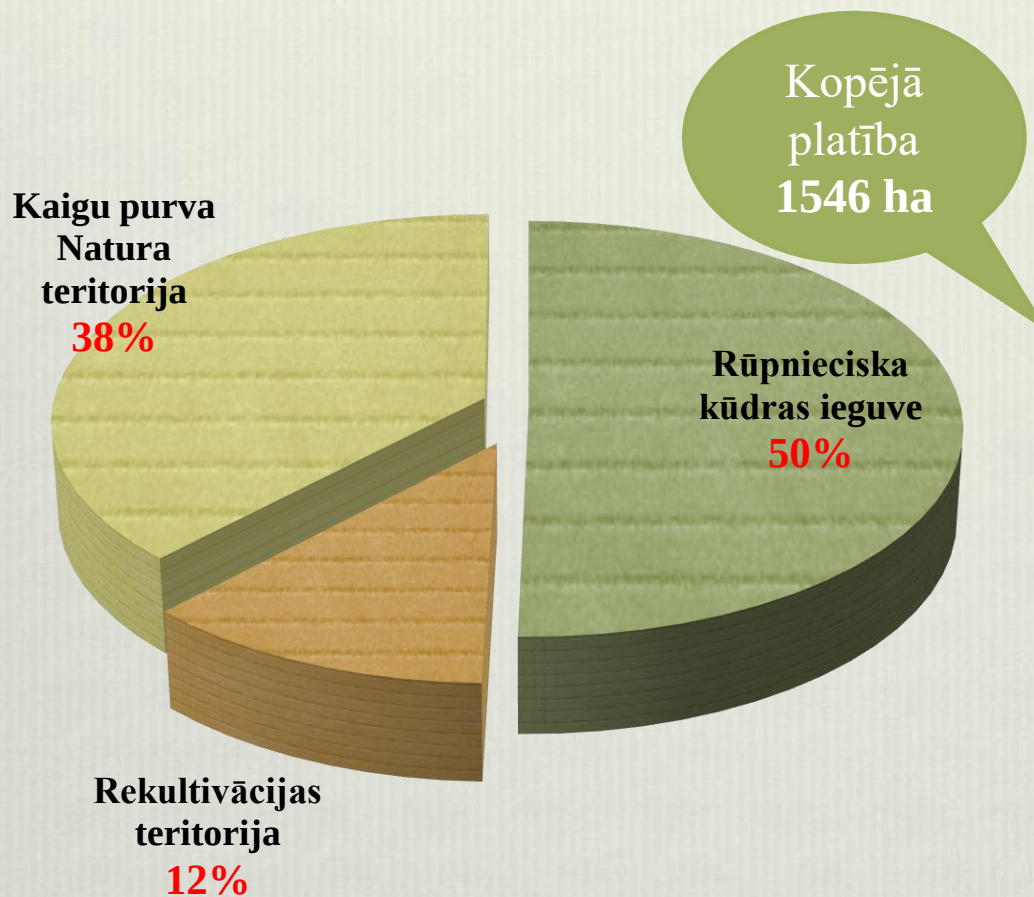
Jauni risinājumi balansam
starp ražošanu un vidi

Alternatīvu enerģijas avotu
izmantošana pašpatēriņam

Risinājumi ilgtspējīgai
ražotāju un vides pārstāvju
sadarbībai

Kaigu purva teritorijas dalījums

Kaigu purva raksturojums

- ❖ Sūnu purvs, vietām apaudzis ar purva priedītēm
- ❖ Veidojies uz māla, mālaines smilts un vietām uz smilts
- ❖ Purva kopējā platība: 1955 ha
- ❖ Lielākais dziļums: 8,25 m; vidējais: 5,30 m.

Kaigu purva vēsture

Kūdras ieguve
uzsākta 20.gs. 20-
tajos gados

Pirmie meliorācijas
grāvji izrakti 1930.-
1932. gadā

Kaigu purvs
piederēja LR
Zemkopības
ministrijas meža
departamentam,
kurš nomāja tā
platības kūdras
ieguvei

1938. gadā dibina
kooperatīvu “Kaigi”, kas
uzsāk purva slāņu biezuma
un kvalitātes izpēti 20
hektāros purva

Latvijas PSR laikā turpinājās
kūdras ieguve lauksaimniecības,
kurināmās gabalkūdras ieguve
pakaišiem, ķieģeļu kombināta un
siltumenerģijas ražošanas
vajadzībām

1976. gadā bija
apgūti jau 570 ha,
iekārtoti 12 km gari
grantēti un 8 km
betona plākšņu ceļi

1976. gadā purvā
uzsākta pirmā
rekultivācija,
iestādot dzērveņu
plantāciju 7 ha

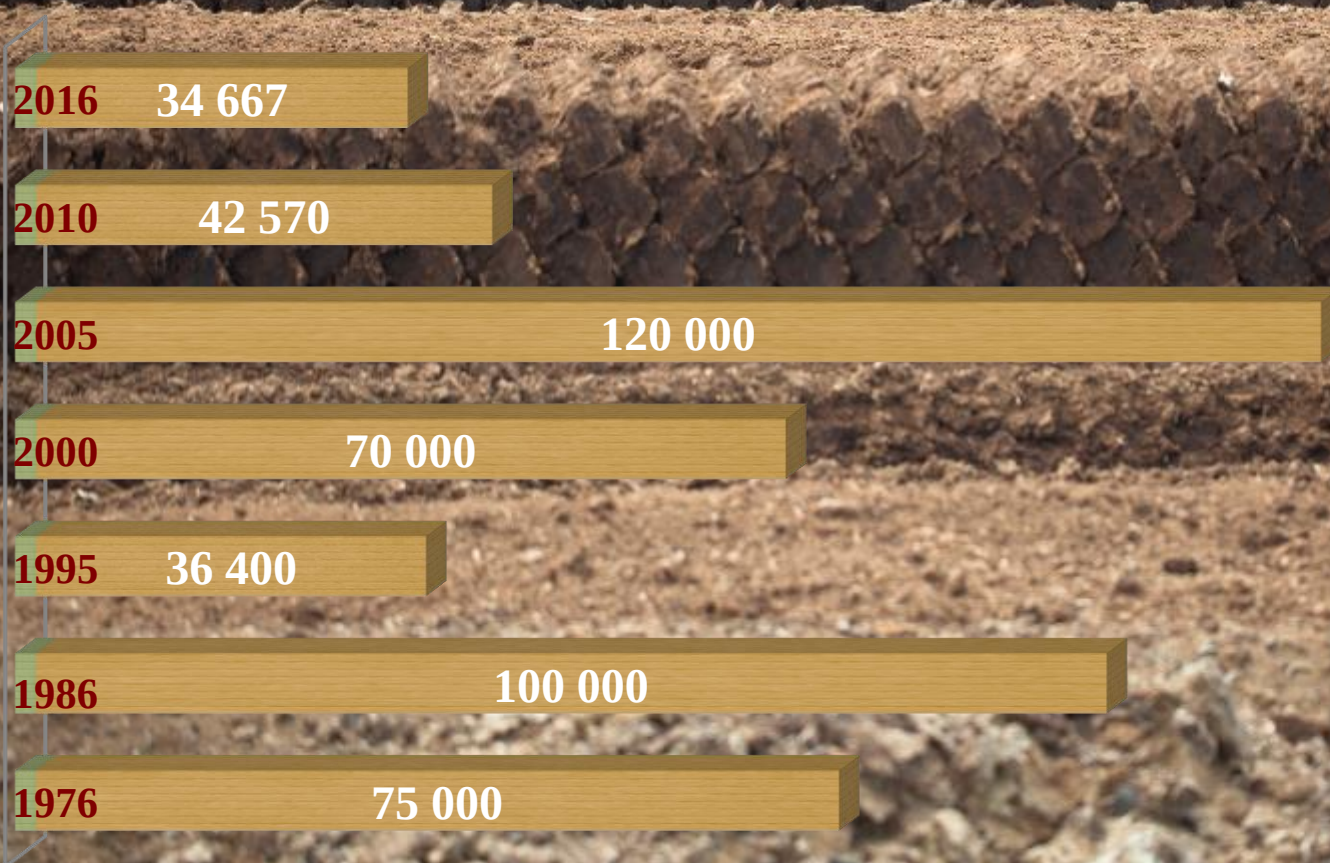
Ap 1980. gadu 811
ha platībā Jelgavas
PMK ražoja
frēzkūdru

No 1995. gada
Kaigu purvā strādā
SIA “Laflora”,
apsaimniekojot 774
ha

Kūdra prasīgiem dārzkopjiem!

Kūdras ieguve Kaigu purvā, tūkst. t

Esošā situācija

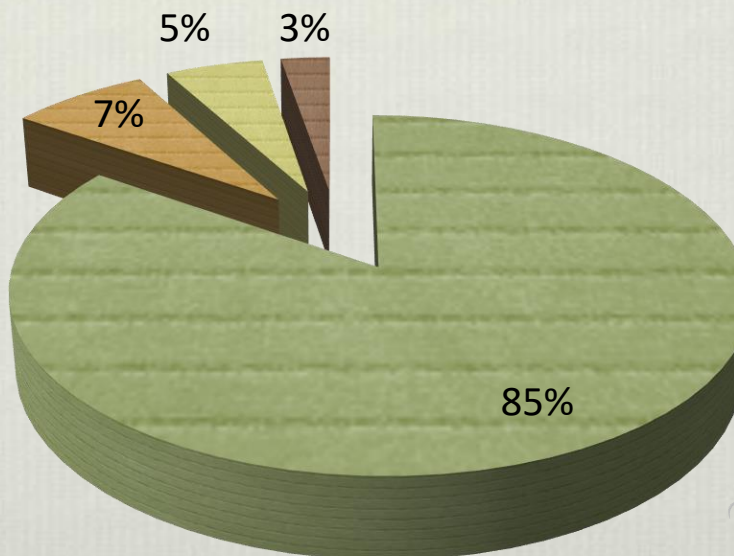
- ❖ Šobrīd Kaigu kūdras purvā gadā iegūst aptuveni 40 000 t kūdras
- ❖ Kūdras krājumi: ~ 2,1 milj. t
- ❖ Rekultivācijai nodoti kopumā **189 ha**:

■ Krūmmelleņu audzēšana

■ Dzērveņu audzēšana

■ LIFE REstore projekts Koku stādīšana biomasai

■ Vēja enerģijas monitorings

Rekultivācija Kaigu kūdras purvā

Sākot ar 1991. gadu līdz šim brīdim 14 ha no purva platības nodotas ZS *Kaigi* lielogu dzērveņu stādījumu ierīkošanai.

Šobrīd stādījumi aizņem 7 ha. Nākotnē uzņēmums plāno nomāt papildu platības izstrādātajā purva teritorijā.

Rekultivācija Kaigu kūdras purvā

2003. gadā 120 ha no purva platības nodotas SIA *Arosa-R* krūmmelleņu audzēšanai.

Šobrīd stādījumi aizņem 51 ha platību, no tiem ražojoši 35 ha.

LAFLORA

Kūdra prasīgiem dārzkopjiem!

Rekultivācija Kaigu kūdras purvā

2016. gadā 0,13 ha platībā sadarbībā ar Ezeru un purvu izpēti centru (EPIC) uzsākts sfagnu audzēšanas projekts.

Kamenes *Bombus SPP*

Kaigu kūdras purvā

2016. gada pavasarī, sadarbībā ar Latvijas Biškopības biedrību tika veikts pētījums par rekultivētās platības apputeksnēšanu krūmmelleņu stādījumos.

Secinājumi:

- izstrādātajos purvos kamenes labi iedzīvojas
- savvaļas kamenes purvos nodrošina apputeksnēšanu komercstādījumos audzētajām krūmmellenēm un dzērvenēm
- krūmmelleņu stādījumi purvos nodrošina savvaļas kamenes ar saimju attīstībai pavasarī vitāli nepieciešamo ienesumu laikā pēc māllepēm un līdz krūklēm/avenēm
- dzērveņu stādījumi purvos nodrošina ar ienesumu kamenes pēc galveno pavasara un vasaras ziedaugu ziedēšanas

LIFE REstore Kaigu kūdras purvā

Dalība projektā “Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” (LIFE Restore) – paredzētā darbība 10 ha platībā:
melnalkšņu audzēšana.

Vēja enerģijas izmantošana Kaigu kūdras purvā

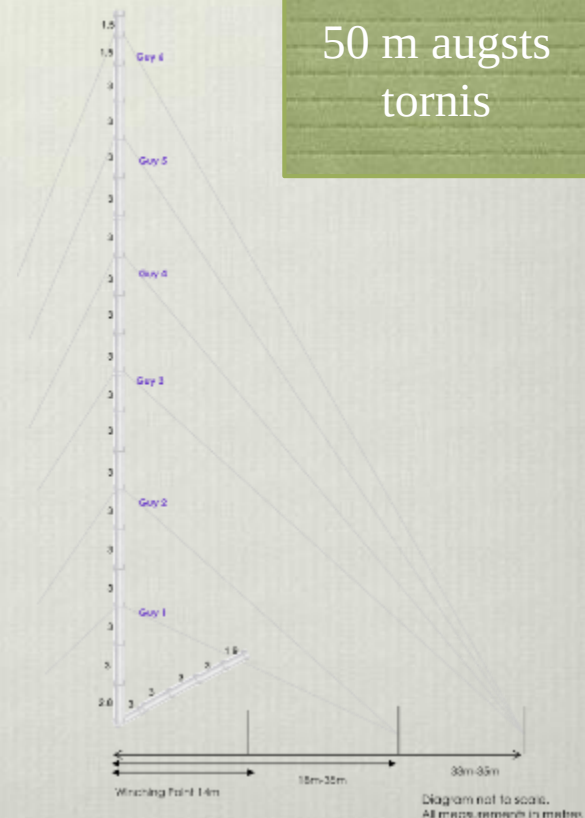
Vēja monitorings uzstādīts 2015. gada beigās, ar mērķi iegūt izpētes datus vēja enerģijas izmantošanai.

Uzstādot vēja turbīnu purvā, samazinām citu enerģijas avotu izmantošanu.

Vidējais
elektrības
patēriņš
mēnesī:
60-70 Mw

50 m augsts
tornis

Rododendru komercstādījumi

Paredzētā darbība:

- 25 ha purva platībā, kur saglabāts vidēji 30 cm biezs kūdras slānis, ierīkot rododendru stādījumus

Šķirnes:

- Izvēlētās šķirnes piemērotas audzēšanai purvā – klajumā (vasarzaļie rododendri, mūžzaļie Jakušimas rododendra šķirnes)

Plusi:

- Pozitīvais aspekts kultūrauga audzēšanai purvā - ziemas periodā nesasalst augu saknes

Tālākās rekultivācijas ietvars

MĒRKĪS

Efektīva un saimnieciska rekultivēto platību izmantošana

Plānot un piedāvāt dažādus rekultivācijas veidus vai kompensējošus pasākumus **saglabājot** neitrālu CO₂ bilanci vai pat **samazinot** CO₂ izmešu daudzumu.*

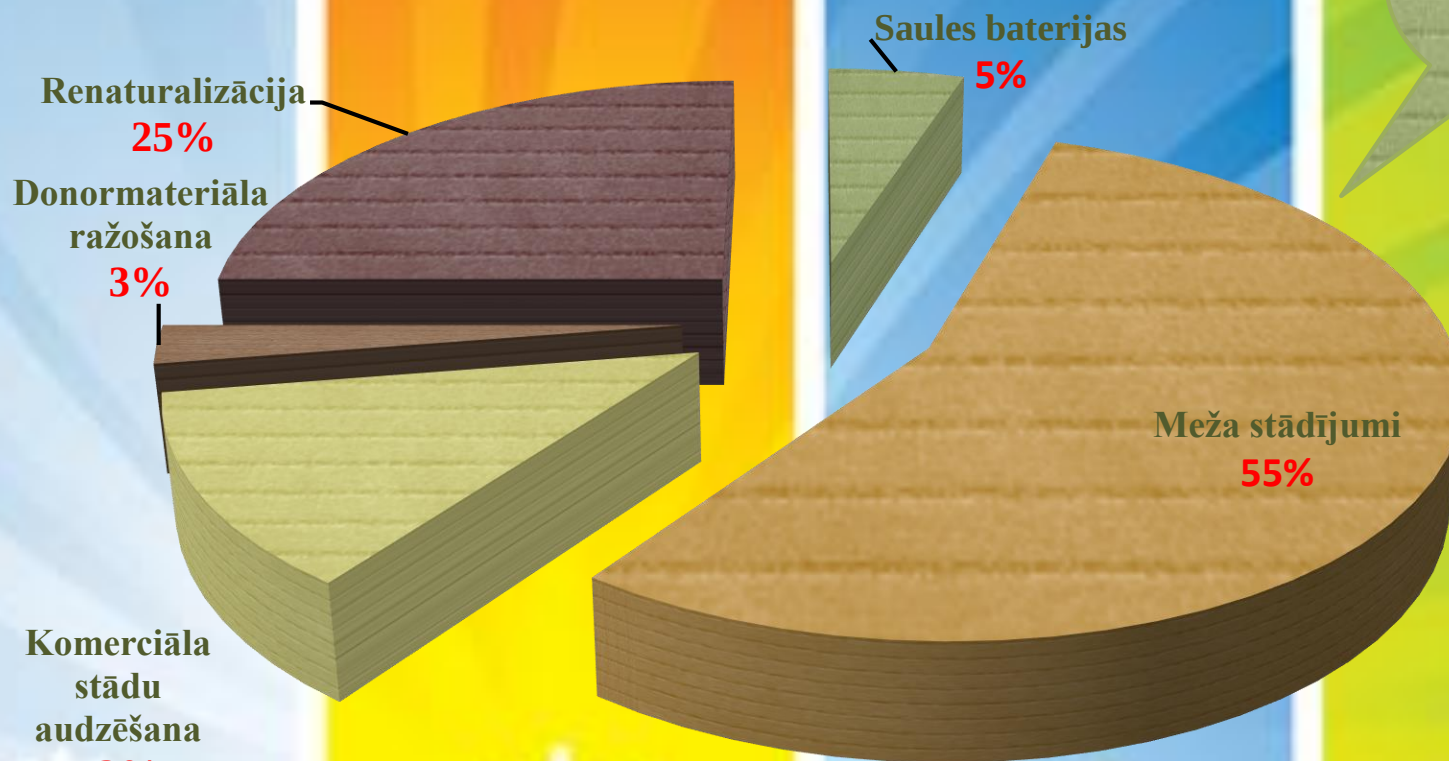
**Atsaucoties uz Eiropas Savienības virzību uz oglekļa mazietilpīgu attīstību, kur līdz 2050. gadam plānots samazināt SEG emisijas par 80-95%, salīdzinājumā ar 1990. gadu.*

LAFLORA

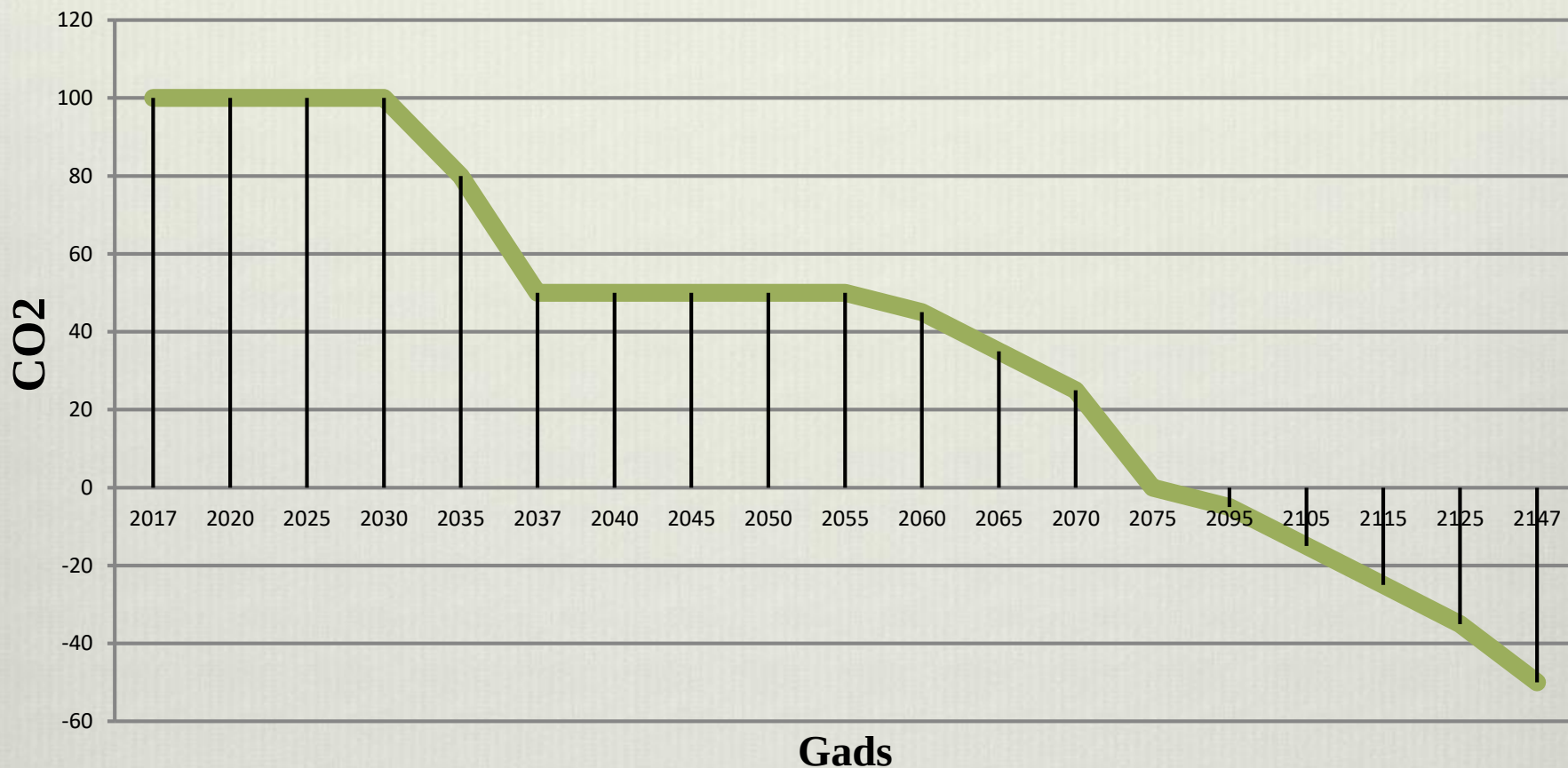
Kūdra prasīgiem dārzkopjiem!

Plānotie rekultivācijas pasākumi 10-15 gadu periodam

Kopumā
200 ha

CO2 piesaiste Kaigu purvā

LAFLORA

Kūdra prasīgiem dārzkopjiem!

Kopsavilkums

Lai īstenotu **mērķi - efektīvu un saimnieciski pamatotu rekultivēto platību izmantošanu**, nepieciešams izpētīt konkrētās vietas optimālākos rekultivācijas veidus.

Ražotāji ir atvērti **sadarbībai ar zinātniekiem un pētniekiem**, lai atrastu labāko risinājumu – nepieciešama kopēja stratēģija, tomēr iniciatīvai jānāk no pētniekiem.

Jāpilnveido esošais normatīvo aktu **regulējums**.
Piemēram: vēja enerģijas izmantošana CO2 samazināšanas kontekstā.